

Czerwiec 2023 r.

NEWSLETTER EDUKACYJNO-INFORMACYJNY

POLUB FUNPAGE AKTYWNEJ SZKOŁY W SOCIAL MEDIA

Dziękujemy i w dalszym ciągu prosimy o wsparcie 😊

Chcielibyśmy z profilem Aktywnej Szkoły w mediach społecznościowych dotrzeć do społeczności szkolnej, uczennic, uczniów, nauczycieli, nauczycielek, rodziców, kadry administracyjnej 😊 😊 😊

Drodzy Państwo, przekażcie proszę poniższy link do profilu AS dalej.

Zaprośmy wspólnie tych, którzy jeszcze nie są z nami w social - do polubienia, obserwowania funpage'a projektu Aktywna Szkoła!

<https://www.facebook.com/Aktywna-szko%C5%82a-z-klimatem-i-zdrow%C4%85-atmosfer%C4%85-104626035483352>

REKORDOWY WZROST TEMPERATURY W CIĄGU NAJBLIŻSZYCH PIĘCIU LAT

Według badaczy ze Światowej Organizacji Meteorologicznej jest 98 proc. szans nie tylko na to, że jeden rok z tych pięciu będzie rekordowy, ale że taka będzie cała pięciolatka. Problem skomplikuje jeszcze stary znajomy, El Niño

Ekstremalne zjawiska pogodowe – obok upałów to także susze, ale również katastrofalne powodzie, jak ta, która właśnie zdevastowała włoski region Emilia-Romania – nasilają się **na skutek globalnego ocieplenia.**

Stowarzyszenie
Wspólnota
Bona Fide

AKTYWNA SZKOŁA
Z KLIMATEM I ZDROWĄ ATMOSFERĄ

Niestety, w najbliższych pięciu latach może być ich jeszcze więcej, ponieważ na spowodowany przez człowieka wzrost średniej temperatury Ziemi nałoży się naturalne „turbodoładowanie” czyli El Niño.

W raporcie Światowej Organizacji Meteorologicznej (WMO), czytamy: „Napędzany przez gazy cieplarniane i naturalnie występujące zjawisko El Niño, wzrost globalnej temperatury prawdopodobnie osiągnie rekordowy poziom w ciągu najbliższych pięciu lat” .

Raport stwierdza także, że średnia roczna globalna temperatura przy powierzchni dla każdego roku w okresie 2023-2027 będzie od 1,1°C do 1,8°C wyższa niż średnia z lat 1850-1900. Ponadto „oczekuje się, że w nadchodzących miesiącach nastąpi ocieplenie El Niño, które połączy się z wywołanymi przez człowieka zmianami klimatycznymi, a te podniosą wzrost globalnej temperatury do nieznanych dotychczas poziomów” – powiedział sekretarz generalny WMO prof. Petteri Taalas.

„Będzie to miało daleko idące konsekwencje dla zdrowia, bezpieczeństwa żywnościowego, gospodarki wodnej i środowiska. Musimy być przygotowani” – dodał prof. Taalas.

El Niño, który najprawdopodobniej wzmocni globalne ocieplenie, to cyklicznie występujące zjawisko na tropikalnych szerokościach geograficznych Pacyfiku – tłumaczy OKO.Press Piotr Florek, polski klimatolog pracujący z brytyjskim MetOffice (czyli odpowiedniku naszego IMGW). MetOffice to także główne centrum badawcze stojące za raportem WMO.

Klimatolodzy uważają, że przy obecnej trajektorii wzrostu emisji – z uwzględnieniem planów ich redukcji – ludzkość znajduje się na ścieżce do ocieplenia o ok. 2,6°C-2,7°C do roku 2100, przy czym górny zakres niepewności wynosi 3,7°C.

Każda dziesiąta część stopnia powyżej 1,5°C to wzrost ryzyka ekstremalnych zjawisk pogodowych – których liczba stale rośnie – oraz przekroczenia tzw. punktów krytycznych klimatu, czyli degradacji lub zaniku stałych elementów środowiska geograficznego i naturalnego, mówi dr Aleksandra Kardaś, redaktorka naczelna portalu „Nauka o klimacie” i współautorka (razem z prof. Szymonem Malinowskim i dr Marcinem Popkiewiczem) książki o tym samym tytule.

Stowarzyszenie
Wspólnota
Bona Fide

AKTYWNA SZKOŁA
Z KLIMATEM I ZDROWĄ ATMOSFERĄ

Zgodnie z Porozumieniem Paryskim rządy krajów-sygnatariuszy zobowiązały się utrzymać wzrost średniej globalnej temperatury na poziomie „dużo poniżej 2°C względem poziomu z czasów przedprzemysłowych” i starać się, by było to “nie więcej niż 1,5°C”.

Źródło informacji:

https://oko.press/upaly-rekordowy-wzrost-temperatury-w-ciagu-pieciu-lat?fbclid=IwAR3-ifIM0VG6ieLeiL9GL00W_wiYdwml8wLWqGov18R3oJ1XzefBY3vCSY

SYSTEM KAUCYJNY W POLSCE OD 2025

Co zakładają nowe przepisy?

6 czerwca 2023 Rada Ministrów przyjęła długo wyczekiwaną ustawę wprowadzającą system kaucyjny w Polsce od początku 2025 roku. Ministerstwo Klimatu i Środowiska przekonuje, że nowe przepisy są dostosowane do rozwiązań obowiązujących w Unii Europejskiej.

Znowelizowana ustawa o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi wejdzie w życie 1 stycznia 2025 roku.

W założeniu system kaucyjny w Polsce ma przyczynić się do efektywniejszego recyklingu m.in. opakowań po napojach zarówno szklanych jak i plastikowych. Obecnie znaczna część tego typu odpadów zbierana jest razem z odpadami komunalnymi w systemie gminnym.

Nowe prawo obejmie:

- jednorazowe butelki z tworzyw sztucznych do 3 litrów,
- szklane butelki wielorazowego użytku do 1,5 litra oraz
- metalowe puszki o pojemności do 1 litra.

Mowa o opakowaniach np. na wodę, sok, nektar czy mleko, które będzie można oddać do sklepu, aby odzyskać wcześniej zapłaconą kaucję.

Stowarzyszenie
Wspólnota
Bona Fide

AKTYWNA SZKOŁA
Z KLIMATEM I ZDROWĄ ATMOSFERĄ

Co ciekawe, obowiązkowy system kaucyjny w Polsce obejmie jedynie duże sklepy, czyli takie o powierzchni powyżej 200 metrów kwadratowych. Mniejsze będą mogły dobrowolnie wprowadzić nowe przepisy i odbierać opakowania objęte kaucją.

Wysokość opłaty kaucyjnej ma zostać określona w rozporządzeniu do ustawy, na które musimy jeszcze trochę poczekać.

Zgodnie z opublikowanym w kwietniu projektem rozporządzenia, do jednorazowych butelek z plastiku o pojemności do 3 litrów, szklanych butelek wielorazowego użytku do 1,5 litra oraz metalowych puszek o pojemności do 1 litra doliczona miałaby zostać kaucja w wysokości 50 gr. Do jej odebrania konieczny będzie paragon.

Znowelizowana dyrektywa ramowa o odpadach oraz dyrektywa w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko nakładają na kraje członkowskie pewne obowiązki. Przez unijne przepisy Polska jest zobligowana do m.in. 65% poziomu recyklingu odpadów komunalnych w 2035 roku, recyklingu odpadów opakowaniowych na poziomie 65% w 2025 roku, czy objęcia selektywną zbiórką 77% butelek wykonanych z tworzyw sztucznych. W przypadku niezrealizowania tych obowiązków Unia Europejska może nałożyć sankcje.

Polska nie jest pierwszym krajem, który zdecydował się wprowadzić podobne przepisy. Z systemu kaucyjnego korzysta ok. 138 mln ludzi na Starym Kontynencie. Przed Polską wprowadziły go: Chorwacja, Dania, Estonia, Finlandia, Holandia, Islandia, Litwa, Łotwa, Malta, Niemcy, Norwegia, Słowacja, Szwecja. Kolejnymi w kolejce są Austria, Belgia, Hiszpania Portugalia i Wielka Brytania.

Systemy kaucyjne w tych krajach są w większości scentralizowane (wyjątkiem pod tym względem są Niemcy) i zarządzane przez państwo lub przemysł. **Jako pierwsza w Europie takie przepisy wprowadziła Szwecja. Skandynawski kraj zrobił to już w 1984 roku!**

Źródło informacji:

https://swiatoze.pl/system-kaucyjny-w-polsce-od-2025-roku-co-zakladaja-nowe-przepisy/?fbclid=IwAR2GvuJJXl5e_TBKQWpp27uNtMReBmuk6eQ3u6XJankfGwYGZSBL3z0x04s

Stowarzyszenie
Wspólnota
Bona Fide

AKTYWNA SZKOŁA
Z KLIMATEM I ZDROWĄ ATMOSFERĄ

<https://swiatoze.pl/nowy-system-kaucyjny-w-polsce-czego-boja-sie-handlowcy/>

<https://zero-waste.pl/ostatni-dzwonek/>

<https://www.gov.pl/web/klimat/od-2025-roku-bedzie-obowiazywal-w-polsce-system-kaucyjny-rzad-przyjal-nowelizacje-ustawy-o-gospodarce-opakowaniami-i-odpadami-opakowaniowymi>

<https://kaucyjny.pl/alarm/> - zebrano 1,054 podpisów

<https://www.teraz-srodowisko.pl/aktualnosci/system-kaucyjny-inflacja-polskie-stowarzyszenie-zero-waste-13202.html>

<https://klimat.rp.pl/recykling/art38283811-system-kaucyjny-potrzebny-na-juz-nierealny-termin-ministerstwa>

NOWA EDYCJA KONKURSU MÓJ PRĄD 5.0

W tegorocznej, piątej odsłonie programu środki przeznaczone zostały również na pompy ciepła i kolektory słoneczne. Doprecyzowując, w Moim Prądzie 5.0 przewidziano następujące kwoty dofinansowań:

- do mikroinstalacji PV o mocy 2-10 kW – do 7 tys. zł (6 tys. zł bez elementów towarzyszących)
- do magazynu energii elektrycznej – do 16 tys. zł;
- do systemu EMS / HEMS – do 3 tys. zł;
- do kolektorów słonecznych – 3,5 tys. zł;
- do magazynu ciepła – do 5 tys. zł lub
- do pompy ciepła powietrze-powietrze – 4,4 tys. zł lub
- do gruntowej pompy ciepła – 28,5 tys. zł lub
- do pompy ciepła powietrze-woda – 12,6 tys. zł lub
- do pompy ciepła powietrze-woda z podwyższoną klasą energetyczną – 19,4 tys. zł.

Łącząc inwestycję w fotowoltaikę, magazyn energii, system zarządzania energią, gruntową pompę ciepła i kolektory słoneczne, w programie można otrzymać nawet 58 tys. zł. Na fotowoltaikę i powietrzną pompę ciepła o podwyższonej klasie efektywności energetycznej,

Stowarzyszenie
Wspólnota
Bona Fide

AKTYWNA SZKOŁA
Z KLIMATEM I ZDROWĄ ATMOSFERĄ

czyli jedno z najbardziej efektywnych i popularnych połączeń OZE można otrzymać 26,4 tys. zł. Dofinansowanie na poszczególne elementy nie może przekroczyć 50% poniesionych kosztów kwalifikowanych.

Więcej informacji:

https://globenergia.pl/szansa-na-kolejne-rozszerzenie-budzetu-mojego-pradu-5-0-znamy-odpowiedz-nfosigw/?fbclid=IwAR3-gv7bhTQ7LEEUHfd1fUkuVKq0_ow_UrxaLx9ii8yz0BhyZs4OQSg90mo

DLACZEGO WARTO KOSIĆ TRAWĘ RZADZIEJ?

W kwietniu gnatrafiliśmy na ciekawy i wartościowy tekst jednej z edukatorek – Marty Jermaczak-Sitak

Kilka propozycji dla osób, które z różnych powodów nie są gotowe na zupełną rezygnację z koszenia, które są gotowe na to, by choć trochę zadbać o zapylacze, bioróżnorodność itp.

*Jak powiedziała we wpisie Marta: **Ja w ogóle nie mam kosiarki i nie potrzebuję, rządzi deptanie i wypas, tam gdzie nic się nie pasie i nie chodzimy, rosną pod niebo badyły i tyle. Andrzej raz albo dwa razy w roku kosi część pastwiska kosą ręczną, ale to w celach typowo rolniczych, tzn. na siano i dla poprawy jakości runi. Ale rozumiem, że bywają działki rekreacyjne, gdzie bywa się tylko od czasu do czasu, więc wydeptywanie ścieżek nie działa, a chcemy sobie pochodzić po zielonej trawce w weekend i to jest jedna z najważniejszych funkcji tej przestrzeni. Co wtedy?***

1. STREFY

Podziel ogród/trawnik/łąkę na strefy. Wyznacz miejsca, gdzie ma być równo, gdzie będzie stał grill i krzeselka - tam będziesz kosić częściej, nawet raz na tydzień albo dwa. Potem wyznacz miejsca, gdzie wystarczy skosić dwa razy w roku, gdzie będą kwitły kwiaty i latały

Stowarzyszenie
Wspólnota
Bona Fide

AKTYWNA SZKOŁA
Z KLIMATEM I ZDROWĄ ATMOSFERĄ

motyle. I na końcu wyznacz miejsce, gdzie nie kosisz wcale albo tylko wycinasz badyłe na wiosnę.

2. ETAPY

Nawet w tych miejscach, w których zakładasz częste albo średnio częste koszenie, nie musisz robić tego na jeden raz. Dla przyrody (i dla człowieka też) lepiej będzie, jeśli skosisz za każdym razem kawałek - od ciebie zależy, jak to zaplanujesz, może teraz połowę, a za dwa tygodnie drugą połowę? A może codziennie jeden wąski pasek? Chodzi o to, żeby roślinność odrastała stopniowo, kwiaty zakwitły i cały czas były dostępne dla owadów. Zróżnicowana wysokość runi tworzy przestrzeń dla różnych organizmów - i właśnie o to chodzi.

3. NATURALNA RÓŻNORODNOŚĆ

Trawnik, który powstał w naturalny sposób, zawsze będzie lepiej wyglądał przy rzadkim koszeniu niż trawa wysiana z kartonu albo kupiona w rolce. Odmiany traw trawnikowych mają cechy dobrane pod częste koszenie, nawożenie, podlewanie i inne zabiegi ogrodnicze, często źle znoszą konkurencję ze strony innych roślin. Z kolei nasze dzikie, rodzime trawy pastwiskowe - wiechlina roczna i życica trwała - najlepiej czują się właśnie w miksie z koniczyną, stokrotką, mniszkiem, brodawnikiem, rdestem ptasim, tasznikiem, babką... Taki zestaw jest dużo bardziej odporny na "zaniedbanie", które przecież służy przyrodzie. Oczywiście nie da się takiego trawnika "założyć" w kilka dni. Ale warto poczekać.

Źródło informacji:

<https://www.facebook.com/sciezkasojki>

Powody, by rzadziej kosić trawnik:

<https://uleuli.pl/8-powodow-by-rzadziej-kosic-trawnik/>

Koszenie trawy w mieście:

<https://ekotablica.pl/ekoinspiracje/koszenie-trawy-w-miescie>

Stowarzyszenie
Wspólnota
Bona Fide

AKTYWNA SZKOŁA
Z KLIMATEM I ZDROWĄ ATMOSFERĄ

POLECAJKA KSIĄŻKOWA

Polecamy **książki**:

Wykorzystuję, nie marnuję. 52 wyzwania zero waste”; autorka: Sylwia Majcher

Autorka bardzo rzeczowo podchodzi do tematu i chce pomóc każdemu, kto ma zamiar rozpocząć EKOplan. Podaje wiele ciekawych wyzwań na cały rok, możliwych do zrealizowania bez większego wysiłku. Jednocześnie każde z nich systematycznie wprowadza dobre zmiany w naszym otoczeniu, co pozwala żyć bliżej idei zero waste. Wiele smacznych przepisów z “resztek”, rozwiązań na podróż i do domu, a także zadania do wykonania z dzieckiem. Zaczynij żyć zero waste i zadbaj o naszą planet.

Pokolenie zmiany. Młodzi o sobie i świecie, który nadejdzie, autorka: Justyna Suhecka

Pokolenie Z, czyli pokolenie zmiany! Do pokolenia Z zaliczamy osoby urodzone między rokiem 1995 a 2012, uczące się w liceach, rozpoczynające właśnie dorosłe życie i od niedawna funkcjonujące na rynku pracy.

Co zmieniają? Kim są? W co i komu wierzą? Czego się boją i jakiej chcą przyszłości? Czy w ogóle chcą o tę przyszłość walczyć, a jeżeli tak, to w jaki sposób? Czy faktycznie nie chcą pracować, a jeśli tak, to dlaczego?

Pierwsza tak kompleksowa, empatyczna i merytoryczna książka opowiadająca o młodych i ich świecie.

Źródło informacji:

<https://sylwiamajcher.pl/wykorzystuje-nie-marnuje/>

<https://lubimyczytac.pl/autor/185746/justyna-suhecka>

Stowarzyszenie
Wspólnota
Bona Fide

AKTYWNA SZKOŁA
Z KLIMATEM I ZDROWĄ ATMOSFERĄ

POŻARY NA ŚWIECIE I W POLSCE

Zachęcamy do przeczytania wywiadu z **dr hab. Ryszardem Szczygłem, prof. Instytutu Badawczego Leśnictwa, który przeprowadził dziennikarzy klimatyczny Szymon Bujalski.**

W rozmowie zostały poruszone takiej kwestie jak:

- Co wpływa na ryzyko rozprzestrzeniania się pożarów?
- Czy w przyszłości lasy w Polsce będą płonąć coraz częściej?
- Dlaczego najczęściej pożarów ma miejsce w kwietniu?

Źródło informacji:

<https://naukaoklimacie.pl/aktualnosci/lasy-na-swiecie-plona-coraz-czesciej-a-jak-wyglada-sytuacja-w-polsce/>

Stowarzyszenie
Wspólnota
Bona Fide

AKTYWNA SZKOŁA
Z KLIMATEM I ZDROWĄ ATMOSFERĄ